

■ Krzysztof Wiński,
Dyrektor, PwC

Wejście w życie Carbon Border Adjustment Mechanism

- potocznie nazywanym podatkiem węglowym

Od 1 października 2023 r. w Unii Europejskiej zacznie obowiązywać graniczny podatek węglowy (*Carbon Border Adjustment Mechanism; CBAM*). Docelowo importerzy towarów objętych podatkiem będą zobowiązani do zakupu certyfikatów CBAM w ilości odpowiadającej emisji wbudowanej, tj. emisji uwolnionej w procesie produkcji danego wyrobu, a następnie do ich umorzenia. Należy jednak podkreślić, iż nie nastąpi to od razu. W pierwszej kolejności, importerzy będą zobowiązani do dopełnienia obowiązków sprawozdawczych.

Na podstawie przyjętych przez Komisję Europejską przepisów, poszczególne etapy wejścia w życie tych regulacji można podzielić na dwa okresy:

■ **w okresie przejściowym od października 2023 r. do 31 grudnia 2025 r.** importerzy będą zmuszeni do składania kwartalnych raportów,

w których importer będzie zobowiązany do raportowania rzeczywistej łącznej wielkości emisji wbudowanych, rzeczywistej łącznej wielkości

pośrednich emisji wbudowanych, należnej opłaty za emisję gazów cieplarnianych w kraju pochodzenia;

- **w okresie od 1 stycznia 2026 r.** importerzy będą zobowiązani do uzyskania statusu upoważniającego zgłaszającego, nabywania i umarzania certyfikatów jako formy płatności podatku węglowego oraz składania rocznych raportów w tym zakresie.

Początkowo graniczny podatek węglowy obejmie następujące kategorie wyrobów, m. in.: żelazo, stal, cement, aluminium, nawozy, energia elektryczna, wodór. Należy jednak podkreślić, iż Komisja Europejska już na etapie tworzenia przepisów miała zakusy, żeby podatek węglowy obejmował również np. wyroby plastikowe. To, że nie znalazły się one w końcowym dokumencie nie oznacza, że ich tam nigdy nie będzie. Komisja Europejska może proponowane przepisy dość łatwo zmienić, a przyjęta forma aktu prawnego (jest to rozporządzenie) powoduje, że zacznie ono obowiązywać w państwach członkowskich

bez potrzeby dodatkowej implementacji.

Żeby ułatwić identyfikację towarów, Komisja Europejska w swoim rozporządzeniu wykorzystwała kody CN. Tym samym, aby odpowiedzieć sobie na pytanie czy towary, które importują są objęte podatkiem węglowym, należy w pierwszej kolejności przeanalizować składane zgłoszenia celne i porównać je z unijnym rozporządzeniem.

Czy są jakieś kary?

Importerzy muszą zachować ostrożność, aby uniknąć potencjalnych naruszeń (jak np. import towarów objętych CBAM bez statusu upoważnionego zgłaszającego, składanie nieprawidłowych raportów), które mogą prowadzić do nałożenia sankcji.

Oprócz zwykłych kar i sankcji stosowanych przez organy krajowe, takich jak np. blokada towarów, mogą być również stosowane sankcje ad hoc, takie jak: kary finansowe oparte na wielkości przywiezionych emisji lub różnicy między liczbą zwróconych certyfikatów CBAM, a ilością należną, możliwość cofnięcia statusu upoważnionego zgłaszające-

go lub obowiązek zwrotu certyfikatów CBAM.

Rozporządzenie wykonawcze dotyczące okresu przejściowego ustanawia karę w wysokości od 10 do 50 euro za tonę niezadeklarowanych emisji (tj. niezłożenie raportu CBAM lub złożenie niekompletnego lub nieprawidłowego raportu CBAM).

Co można zrobić?

Importerzy powinni podjąć kroki już teraz, aby przewidzieć zmiany w imporcie swoich produktów podlegających mechanizmowi i proaktywnie zająć się potencjalnymi kontrolami celnymi. Szczególną uwagę należy zwrócić na przegląd klasyfikacji taryfowej importowanych produktów i koordynację z zagranicznym eksporterem, który powinien dostarczyć wiarygodnych informacji o emisjach w odpowiednim czasie. Ponadto konieczne jest wewnętrzne wyznaczenie zespołów odpowiedzialnych za zarządzanie tymi nowymi złożonymi obowiązkami, które wymagają szerokiego zakresu umiejętności. □